TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. spalio 13 d.*

Byloje C-224/10

dėl *Landgericht Baden-Baden* (Vokietija) 2010 m. gegužės 6 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2010 m. gegužės 10 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojoje byloje prieš

Leo Apelt

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J.N. Cunha Rodrigues, teisėjai U. Lõhmus, A. Rosas (pranešėjas), A. Ó Caoimh ir A. Arabadjiev,

generalinis advokatas Y. Bot,
kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

* Proceso kalba: vokiečių.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— L. Apelt, atstovaujamo advokato B. Stege,

— Europos Komisijos, atstovaujamos G. Braun,

susipažinęs su 2011 m. birželio 30 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyvos 91/439/EEB dėl vairuotojo pažymėjimų (OL L 237, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 1 t., p. 317), iš dalies pakeistos 2000 m. rugsėjo 14 d. Komisijos direktyva 2000/56/EB (OL L 237, p. 45; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 5 t., p. 88, toliau – Direktyva 91/349), 1 straipsnio, 5 straipsnio 1 dalies a punkto, 7 straipsnio 1 dalies b punkto ir 8 straipsnio 2 ir 4 dalių bei 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų (nauja redakcija) (OL L 403, p. 18 ir klaidų ištaisymas OL L 17, 2009, p. 67) 11 straipsnio 4 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant baudžiamąją bylą prieš L. Apelt dėl tyčinio vairavimo be vairuotojo pažymėjimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aktai

3 Pagal Direktyvos 91/439 pirmą konstatuojamąją dalį:

„<...> siekiant bendrosios transporto politikos tikslų ir norint gerinti kelių eismo saugumą bei palengvinti asmenų, apsigyvenančių ne toje valstybėje narėje, kurioje jie yra išlaikę vairavimo egzaminą, judėjimą, yra pageidautina, kad būtų įvestas Bendrijos pavyzdžio nacionalinis vairuotojo pažymėjimas, kurį tarpusavyje pripažintų visos valstybės narės be jokių įpareigojimų pažymėjimą keisti“.

4 Pagal Direktyvos 91/439 ketvirtą konstatuojamąją dalį, siekiant stiprinti kelių eismo saugumą, reikia nustatyti minimalius vairuotojo pažymėjimo išdavimo reikalavimus.

5 Direktyvos 91/439 1 straipsnio 1 ir 2 dalys suformuluotos taip:

„1. Valstybės narės, laikydamosi šios direktyvos nuostatų, įveda I ar Ia priede aprašytu Bendrijos pavyzdžiu pagrįstą nacionalinį vairuotojo pažymėjimą. <...>

2. Valstybių narių išduoti vairuotojo pažymėjimai yra abipusiai pripažįstami."

6 Šios direktyvos 3 straipsnyje teigiama:

„1. 1 straipsnyje numatytas vairuotojo pažymėjimas leidžia vairuoti tokių kategorijų transporto priemones:

<...>

B kategorija:

— motorines transporto priemones, kurių leidžiamas maksimalus svoris ne didesnis kaip 3 500 kilogramų ir kurios, be vairuotojo vietos, turi ne daugiau kaip aštuonias sėdimas vietas; <...>

<...>

D kategorija:

— motorines transporto priemones, skirtas keleiviams vežti, kurios, be vairuotojo vietos, turi daugiau kaip aštuonias sėdimas vietas; <...>

2. Pagal A, B, B + E, C, C + E, D ir D + E kategorijas gali būti išduodamas specialios paskirties vairuotojo pažymėjimas, leidžiantis vairuoti tokių pakategorių transporto priemones <...>“

7 Pagal minėtos direktyvos 5 straipsnio 1 dalies a punktą:

„1. Vairuotojo pažymėjimai turi būti išduodami tokiomis sąlygomis:

a) C ir D kategorijos pažymėjimai turi būti išduodami tik vairuotojams, jau turintiems teisę vairuoti prie B kategorijos priskiriamas transporto priemones.“

8 Šios direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Vairuotojo pažymėjimai, be to, yra išduodami tik kandidatams į vairuotojus:

<...>

b) kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra pažymėjimą išduodančios valstybės narės teritorijoje arba kurie gali pateikti įrodymų, kad jie yra ten studijavę bent šešis mėnesius.“

9 Direktyvos 91/439 7 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad asmuo gali turėti tik vieną vairuotojo pažymėjimą.

10 Pagal šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalį ir 4 dalies pirmą pastraipą:

„2. Laikydamasi baudžiamųjų ir policijos įstatymų teritoriškumo principo, valstybė narė, kurioje yra nuolatinė gyvenamoji vieta, gali taikyti nacionalines teisės vairuoti apribojimo, sustabdymo, atėmimo ar panaikinimo nuostatas kitos valstybės narės išduoto vairuotojo pažymėjimo savininkui ir, jeigu reikia, pakeisti vairuotojo pažymėjimą.

<...>

4. Valstybė narė gali atsisakyti pripažinti galiojančiu kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą asmeniui, kuriam ankstesnės valstybės teritorijoje taikoma viena iš 2 dalyje nurodytų priemonių.“

11 Pagal Direktyvos 91/439 II priedo I antraštinės dalies A dalies 1 punkto antrą pastraipą kandidatui į vairuotojus, kuris jau yra išlaikęs vienos kategorijos vairuotojo pažymėjimui gauti skirtą teorijos egzaminą ir pageidauja įsigyti kitos kategorijos vairuotojo pažymėjimą, gali būti netaikomos šio priedo 2–4 punktų bendrosios nuostatos.

12 II priedo I antraštinės dalies A dalies 2 punkte nustatomas teorijos egzamino, skirto visoms transporto priemonių kategorijoms, turinys. Šios I antraštinės dalies A dalies 3 punkte numatytos konkrečios nuostatos, susijusios su A1 ir A2 kategorijomis, o minėtos I antraštinės dalies A dalies 4 punkte – konkrečios nuostatos, susijusios su C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ir D1E kategorijomis.

13 Direktyvos 2006/126 11 straipsnio 1 ir 4 dalyse nustatyta:

„1. Tais atvejais, kai vienos valstybės narės išduoto galiojančio nacionalinio vairuotojo pažymėjimo savininkas pasirenka įprastinę gyvenamąją vietą kitoje valstybėje narėje, jis gali prašyti, kad jo vairuotojo pažymėjimas būtų pakeistas lygiaverčiu pažymėjimu. Pažymėjimą keičianti valstybė narė gali patikrinti, kuriai kategorijai pateiktas vairuotojo pažymėjimas iš tikrųjų tebegalioja. <...>

<...>

4. Valstybė narė atsisako išduoti vairuotojo pažymėjimą pareiškėjui, kurio vairuotojo pažymėjimo galiojimas yra apribotas, sustabdytas arba atimtas kitoje valstybėje narėje.

Valstybė narė atsisako pripažinti galiojančiu kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą asmeniui, kurio vairuotojo pažymėjimo galiojimas yra apribotas, sustabdytas ar atimtas ankstesnės [pastarosios] valstybės teritorijoje.

Valstybė narė taip pat gali atsisakyti išduoti vairuotojo pažymėjimą pareiškėjui, kurio vairuotojo pažymėjimas yra panaikintas kitoje valstybėje narėje.“

Nacionalinės teisės aktai

14 Pagrindinėje byloje susiklosčiusioms aplinkybėms taikytinos redakcijos 1998 m. rugpjūčio 18 d. Nutarimo dėl leidimo asmenims dalyvauti kelių eisme (Nutarimas dėl vairuotojo pažymėjimo) (*Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnis-Verordnung)*, *BGBl.*, 1998 I, p. 2214) 28 straipsnio 1 ir 4 dalyse nustatyta:

„1. Galiojančių Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės vairuotojo pažymėjimų savininkai, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta <...> yra Vokietijoje, gali, išskyrus 2–4 dalyse numatytus apribojimus, vairuoti transporto priemonę šioje valstybėje, atsižvelgiant į jiems vairuotojo pažymėjimu suteiktas teises. <...>

4. 1 dalyje nurodytas leidimas netaikomas Europos Sąjungos arba Europos ekonominės erdvės vairuotojo pažymėjimų savininkams:

<...>

3) kurių vairuotojo pažymėjimai Vokietijoje buvo laikinai arba visam laikui atimti teismo sprendimu arba pagal nedelsiant vykdytiną ar galutinį administracinės institucijos sprendimą <...>“

15 Pagrindinėje byloje susiklosčiusioms aplinkybėms taikytinos redakcijos Kelių eismo įstatymo (*Straßenverkehrsgesetz*) 21 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatyta:

„1. Laisvės atėmimu iki vienų metų ar bauda baudžiami asmenys, kurie:

1) vairuoja transporto priemonę neturėdami tam reikalaujamo vairuotojo pažymėjimo arba šiam asmeniui buvo uždrausta vairuoti transporto priemonę pagal Baudžiamojo kodekso 44 straipsnį ar šio įstatymo 25 straipsnį <...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

16 1998 m. gruodžio 14 d. Ferdeno rajono (Vokietija) kompetentingos tarnybos išdavė Vokietijos piliečiui L. Apelt 1a, 1b, 3, 4 ir 5 kategorijų vairuotojo pažymėjimą.

17 2006 m. sausio 23 d. L. Apelt buvo sustabdytas Vokietijoje, neblaivus vairuojantis automobilį. Kitą dieną Vokietijos policijos tarnybos atėmė iš jo vairuotojo pažymėjimą (*polizeiliche Verwahrung*).

18 2006 m. gegužės 31 d. *Amtsgericht Osterholz-Scharmbeck* (Osterholco-Šarmbeko apylinkės teismas) pripažino L. Apelt kaltu dėl vairavimo neblaiviam ir skyrė baudą. Iš jo buvo atimtas vairavimo pažymėjimas, taip pat teisė vairuoti transporto priemones ir iki 2006 m. lapkričio 29 d. nustatytas draudimas prašyti išduoti naują vairavimo pažymėjimą.

19 2006 m. kovo 1 d., t. y. teismui dar neatėmus iš L. Apelt Vokietijos valdžios institucijų išduoto vairuotojo pažymėjimo, tačiau po to, kai Vokietijos policijos tarnybos atėmė šį pažymėjimą, Čekijos kompetentingos valdžios institucijos suteikė L. Apelt teisę vairuoti B kategorijos transporto priemones ir tą pačią dieną išdavė ją patvirtinantį vairuotojo pažymėjimą. Šiame vairuotojo pažymėjime nurodyta gyvenamoji vieta Vokietijoje.

20 2007 m. balandžio 30 d., t. y. pasibaigus L. Apelt *Amtsgericht Osterholz-Scharmbeck* nustatytam draudimui prašyti išduoti naują vairuotojo pažymėjimą, Čekijos kompetentingos valdžios institucijos suteikė L. Apelt teisę vairuoti D kategorijos transporto priemones. Tą pačią dieną jam buvo išduotas šią teisę patvirtinantis vairuotojo pažymėjimas, kuriame nurodyta gyvenamoji vieta Čekijos Respublikoje ir B kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimo išdavimo data, t. y. 2006 m. kovo 1 d.

21 2009 m. liepos 11 d. L. Apelt buvo sustabdytas Acherno (Vokietija) savivaldybės ribose, vairuojantis tolimojo susisiekimo autobusą. Prokuratūra kreipėsi į *Amtsgericht Achern* prašydama priimti L. Apelt atžvilgiu baudžiamąjį įsakymą dėl tyčinio vairavimo neturint teisės vairuoti. *Amtsgericht Achern* atmetė šį prašymą motyvuodamas tuo, kad pasibaigus draudimo galiojimo laikotarpiui Čekijos valdžios institucijų išduotas D kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimas galiojo ir Vokietijos Federacinėje Respublikoje.

22 Prokuratūra apskundė šį sprendimą *Landgericht Baden-Baden* apeliacine tvarka teigdama, kad Vokietijoje negaliojanti teisė vairuoti B kategorijos transporto priemones buvo būtina tam, kad būtų išduotas D kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimas.

23 Šiomis aplinkybėmis *Landgericht Baden-Baden* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar valstybė narė, atsižvelgdama į Direktyvos 91/439/EEB <...> 5 straipsnio 1 dalies a punktą, pagal kurį D kategorijos vairuotojo pažymėjimai gali būti išduodami tik vairuotojams, jau turintiems teisę vairuoti B kategorijai priskiriamas transporto priemones, pagal šios direktyvos 1 straipsnį ir 8 straipsnio 2 ir 4 dalis gali atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės išduotą B ir D kategorijų pažymėjimą galiojančiu, ypač D kategorijos atžvilgiu, jei šio pažymėjimo savininkui B kategorijos vairuotojo pažymėjimas buvo išduotas iki tol, kol pirmojoje valstybėje teismine tvarka buvo atimta teisė vairuoti, o D kategorijos – tik po to, kai teismine tvarka buvo atimta teisė vairuoti ir baigėsi terminas, per kurį buvo draudžiama išduoti naują vairuotojo pažymėjimą?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai:

Ar pirmoji valstybė narė gali atsisakyti pripažinti nurodytą vairuotojo pažymėjimą galiojančiu, ypač D kategorijos atžvilgiu, taikydama Direktyvos 2006/126/EB <...> 11 straipsnio 4 dalį, pagal kurią valstybė narė atsisako pripažinti galiojančiu kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą asmeniui, kurio vairuotojo pažymėjimas atimtas jį išdavusioje pirmojoje valstybėje narėje, jeigu teisė vairuoti B kategorijos transporto priemonę suteikta 2006 m. kovo 1 d., D kategorijos – 2007 m. balandžio 30 d., o vairuotojo pažymėjimas išduotas pastarąją dieną?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

24 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar valstybė narė, atsižvelgdama į Direktyvos 91/439/EEB 5 straipsnio 1 dalies a punktą, pagal kurį D kategorijos vairuotojo pažymėjimai gali būti išduodami tik vairuotojams, jau turintiems teisę vairuoti B kategorijai priskiriamas transporto priemones, pagal šios direktyvos 1 straipsnį ir 8 straipsnio 2 ir 4 dalis gali atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės išduotą B ir D kategorijų pažymėjimą galiojančiu, ypač D kategorijos atžvilgiu, jeigu šio pažymėjimo savininkui B kategorijos vairuotojo pažymėjimas buvo išduotas iki tol, kol pirmojoje valstybėje teismine tvarka iš jo buvo atimta teisė vairuoti, o D kategorijos – tik po to, kai teismine tvarka buvo atimta teisė vairuoti ir baigėsi terminas, per kurį buvo draudžiama išduoti naują vairuotojo pažymėjimą.

25 Papildomai reikia pažymėti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, konkrečiai kalbant, nurodo, jog nors Čekijos valdžios institucijos B kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimą išdavė Vokietijos teismui dar neatėmus vairuotojo pažymėjimo iš L. Apelt, tai įvyko po to, kai Vokietijos policijos tarnybos atėmė jo vokiškąjį vairuotojo pažymėjimą, ir tiek šio atėmimo, tiek atėmimo teismine tvarka pagrindai jau egzistavo Čekijos valdžios institucijoms išduodant B kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimą. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi aplinkybe, kad pastarajame vairuotojo pažymėjime nurodyta gyvenamoji vieta Vokietijoje.

26 Tačiau pagal Direktyvos 91/439 7 straipsnio 1 dalies b punktą vairuotojo pažymėjimai, be kita ko, yra išduodami tik kandidatams į vairuotojus, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra pažymėjimą išduodančios valstybės narės teritorijoje arba kurie gali pateikti įrodymų, kad jie yra ten studijavę bent šešis mėnesius.

27 Todėl, siekiant prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui duoti naudingą atsakymą, pateiktą klausimą reikia suprasti taip, kad juo iš esmės siekiama išsiaiškinti, ar pagal Direktyvos 91/439 1 straipsnio 2 dalį, 5 straipsnio 1 dalies a punktą, 7 straipsnio 1 dalies b punktą ir 8 straipsnio 2 ir 4 dalis draudžiama, kad priimančioji valstybė narė atsisakytų pripažinti kitos valstybės narės išduotą B ir D kategorijų transporto priemonių vairuotojų pažymėjimą galiojančiu, pirma, jeigu šio vairuotojo pažymėjimo savininkui teisė vairuoti B kategorijos transporto priemones buvo išduota pažeidus sąlygą dėl nuolatinės gyvenamosios vietos ir po to, kai jam pirmosios valstybės narės išduotas vairuotojo pažymėjimas šios valstybės narės policijos tarnybų buvo atimtas, tačiau teismui iš jo dar neatėmus teisės vairuoti šioje valstybėje narėje, ir, antra, jeigu šio vairuotojo pažymėjimo savininkui D kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimas buvo išduotas po to, kai teismas jau buvo pritaikęs minėtą atėmimo priemonę ir baigėsi terminas, per kurį buvo draudžiama išduoti naują vairuotojo pažymėjimą.

28 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Direktyvos 91/439 1 straipsnio 2 dalyje numatomas abipusis valstybių narių išduotų vairuotojo pažymėjimų pripažinimas, netaikant jokių formalumų. Šia nuostata valstybėms narėms nustatyta aiški ir tiksli pareiga, nepaliekant jokios diskrecijos ją įgyvendinti priimtinų priemonių atžvilgiu (2011 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Grasser*, C-184/10, Rink. p. I-4057, 19 punktas ir nurodyta teismų praktika).

29 Patikrinti, ar įvykdyti minimalūs Sąjungos teisės reikalavimai, visų pirma susiję su nuolatine gyvenamąja vieta ir tinkamumu vairuoti, numatyti šios direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje, taigi ir tai, ar pagrįsta išduoti vairuotojo pažymėjimą, turi išduodančioji valstybė narė (minėto Sprendimo *Grasser* 20 punktas ir nurodyta teismų praktika).

30 Todėl vienos valstybės narės valdžios institucijoms išdavus vairuotojo pažymėjimą pagal Direktyvos 91/439 1 straipsnio 1 dalį kitos valstybės narės neturi teisės tikrinti, ar laikytasi šioje direktyvoje numatytų išdavimo sąlygų. Iš tiesų valstybės narės išduotas vairuotojo pažymėjimas turi būti laikomas įrodymu, kad šio pažymėjimo savininkas jo išdavimo dieną atitiko minėtus reikalavimus (minėto Sprendimo *Grasser* 21 punktas ir nurodyta teismų praktika).

31 Vis dėlto iš 2008 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Weber* (C-1/07, Rink. p. I-8571) matyti, jog pagal Direktyvos 91/439 1 straipsnio 2 dalį ir 8 straipsnio 2 ir 4 dalis nedraudžiama, kad valstybė narė savo teritorijoje atsisakytų pripažinti teisę vairuoti, grindžiamą kitoje valstybėje narėje išduotu vairuotojo pažymėjimu, kai jo savininkui pirmojoje valstybėje narėje taikoma teisės vairuoti atėmimo priemonė, net jei atėmimo priemonė buvo paskelbta po to, kai buvo išduotas minėtas pažymėjimas, nes asmuo pažymėjimą įgijo tuo metu, kai galiojo pirmojoje valstybėje narėje išduoto vairuotojo pažymėjimo galiojimo laikino sustabdymo priemonė, ir tiek jo galiojimo sustabdymas, tiek jo atėmimas buvo grindžiami pagrindais, kurie jau egzistavo išduodant antrąjį vairuotojo pažymėjimą.

32 Pagrindinėje byloje teisės vairuoti atėmimo teismine tvarka priemonė buvo paskelbta po to, kai Čekijos valdžios institucijos L. Apelt išdavė B kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimą. Tačiau šis vairuotojo pažymėjimas L. Apelt buvo išduotas tuo metu, kai Vokietijos policijos tarnybos atėmė Vokietijoje L. Apelt išduotą vairuotojo pažymėjimą.

33 Kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, šis atėmimas gali būti traktuojamas kaip sustabdymo priemonė, numatyta Direktyvos 91/439 8 straipsnio 2 ir 4 dalyse. Vadinasi, pagal šią direktyvą nedraudžiama, kad Vokietijos valdžios institucijos savo teritorijoje atsisakytų pripažinti Čekijos valdžios institucijų L. Apelt išduotą B kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimą, turint omenyje, kad tiek Vokietijos policijos tarnybų atėmimas, tiek atėmimas teismine tvarka grindžiami pagrindais, kurie jau egzistavo išduodant šį vairuotojo pažymėjimą.

34 Bet kuriuo atveju primintina, kad iš sprendimo pateikti prašymo priimti prejudicinį sprendimą, matyti, jog šiame vairuotojo pažymėjime nurodyta gyvenamoji vieta Vokietijoje. Vien sąlygos dėl nuolatinės gyvenamosios vietos, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 91/439 7 straipsnio 1 dalies b punktą, nepaisymo gali pakakti pateisinti valstybės narės atsisakymą pripažinti kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą.

35 Iš tikrųjų remiantis Teisingumo Teismo praktika darytina išvada, kad pagal Direktyvos 91/439 1 straipsnio 2 dalį, 7 straipsnio 1 dalies b punktą ir 8 straipsnio 2 bei 4 dalis priimančiajai valstybei narei nedraudžiama atsisakyti savo teritorijoje pripažinti kitos valstybės narės išduotą vairuotojo pažymėjimą, jei iš šio pažymėjimo įrašų nustatyta, kad nebuvo laikomasi šios direktyvos 7 straipsnio 1 dalies b punkte numatytos nuolatinės gyvenamosios vietos sąlygos (minėto Sprendimo *Grasser* 33 punktas).

36 Tad Vokietijos valdžios institucijos turėjo teisę atsisakyti pripažinti Čekijos valdžios institucijų L. Apelt išduotą B kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimą.

37 Dėl to, ar valstybė narė gali atsisakyti pripažinti vairuotojo pažymėjimą, kaip antai Čekijos valdžios institucijų išduotą L. Apelt D kategorijos transporto priemonėms

vairuoti, pažymėtina, kad iš Direktyvos 91/439 5 straipsnio 1 dalies a punkto matyti, jog D kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimai gali būti išduodami tik vairuotojams, jau turintiems teisę vairuoti B kategorijai priskiriamas transporto priemones.

38 Komisija tvirtina, kad, turint omeny, jog D kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų išdavimo reikalavimai yra griežtesni nei B kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų išdavimo reikalavimai, o L. Apelt D kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimas buvo išduotas po to, kai baigėsi terminas, per kurį buvo draudžiama prašyti suteikti naują vairuotojo pažymėjimą, D kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjime nurodyta B kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimo išdavimo data negali daryti poveikio Direktyva 91/439 numatytai vairuotojo pažymėjimų abipusio pripažinimo pareigai.

39 Tokiems argumentais negalima pritarti.

40 Pagal Direktyvos 91/439 3 straipsnio 1 dalį šios direktyvos 1 straipsnyje numatytas vairuotojo pažymėjimas leidžia vairuoti skirtingų kategorijų transporto priemones. Vadovaujantis minėtos direktyvos 3 straipsnio 2 dalimi, pagal šias kategorijas gali būti išduodamas specialios paskirties vairuotojo pažymėjimas, leidžiantis vairuoti skirtingų pakategorių transporto priemones.

41 Šiuo tikslu B kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimas suteikia teisę vairuoti motorines transporto priemones, kurių leidžiamas maksimalus svoris ne didesnis kaip 3 500 kilogramų ir kurios, be vairuotojo vietos, turi ne daugiau kaip aštuonias sėdimas vietas, o D kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimas suteikia teisę vairuoti motorines transporto priemones, skirtas keleiviams vežti, kurios, be vairuotojo vietos, turi daugiau kaip aštuonias sėdimas vietas.

42 Kaip pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 33 punkte, šis suskirstymas į kategorijas ir pakategorijas leidžia kiekvienai iš jų nustatyti minimalias sąlygas, kuriomis išduodami vairuotojo pažymėjimai.

43 Konkrečiau kalbant, Direktyvos 91/439 II ir III prieduose numatytas bendras visų kategorijų vairuotojo pažymėjimų pagrindas. Bet kurio vairuotojo pažymėjimas išduodamas tik jeigu tenkinamos pagal šį bendrą pagrindą nustatytos minimalios sąlygos. Pavyzdžiui, kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 37 punkte, sugebama pakankamai gerai valdyti savo transporto priemonę nesukeliant avarinių situacijų ir tinkamai reaguojant tokiose situacijose, žinomi saugos tarp transporto priemonių, stabdymo atstumai ir įvairių oro ir kelio sąlygų poveikis atitinkamos transporto priemonės stabilumui.

44 Kartu su šiomis minimaliomis sąlygomis kiekvienai kategorijai, be kita ko, ir D kategorijai, nustatyti specialūs egzaminai.

45 Šiuo kausimu pažymėtina, kad iš Direktyvos 91/439 II priedo I dalies A antraštinės dalies 1 punkto antros pastraipos matyti, jog bet kuris kandidatas į vairuotojus, jau turintis vienos kategorijos vairuotojo pažymėjimą ir pageidaujantis įsigyti kitos kategorijos vairuotojo pažymėjimą, gali būti atleistas nuo teorijos egzamino, pirmiausia susijusio su nuostatomis dėl kelių eismo reguliavimo.

46 Tad iš Direktyvos 91/439 teksto ir struktūros matyti, kad B kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimas yra būtinas išankstinis pagrindas, siekiant gauti D kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimą.

47 Tad neleidžiant priimančiai valstybei narei atsisakyti pripažinti D kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimą, išduotą remiantis B kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimu, kurį išduodant padarytas pažeidimas, pateisinantį pastarojo vairuotojo pažymėjimo nepripažinimą, būtų pakenkta Direktyvos 91/439 pirmoje ir ketvirtoje konstatuojamosiose dalyse nurodytam kelių eismo saugumo tikslui.

48 Tad konstatuotina, kad jeigu valstybė narė remdamasi Direktyva 91/439 gali atsisakyti pripažinti kitos valstybės narės valdžios institucijų išduoto B kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimo galiojimą, ji taip pat turi teisę nepripažinti šio B kategorijos transporto priemonių pažymėjimo pagrindu išduoto D kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimo galiojimo.

49 Kadangi Čekijos valdžios institucijos išdavė L. Apelt B kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimą padarydamos pažeidimus, pateisinančius jo nepripažinimą, pagal Direktyvos 91/439 1 straipsnio 2 dalį, 5 straipsnio 1 dalies a punktą, 7 straipsnio 1 dalies b punktą ir 8 straipsnio 2 ir 4 dalis nedraudžiama, kad Vokietijos valdžios institucijos atsisakytų pripažinti D kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimą, kurį Čekijos valdžios institucijos L. Apelt išdavė jo B kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimo pagrindu.

50 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į pirmąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti, jog pagal Direktyvos 91/439 1 straipsnio 2 dalį, 5 straipsnio 1 dalies a punktą, 7 straipsnio 1 dalies b punktą ir 8 straipsnio 2 ir 4 dalis nedraudžiama, kad priimančioji valstybė narė atsisakytų pripažinti kitos valstybės narės išduotą B ir D kategorijų transporto priemonių vairuotojo pažymėjimą galiojančiu, jeigu, pirma, šio vairuotojo pažymėjimo savininkui teisė vairuoti B kategorijos transporto priemones buvo išduota pažeidus sąlygą dėl nuolatinės gyvenamosios vietos ir pirmosios valstybės narės policijos tarnyboms jau atėmus šioje valstybėje išduotą vairuotojo pažymėjimą, tačiau teismui dar neatėmus teisės vairuoti šioje valstybėje narėje, ir, antra, šio vairuotojo

pažymėjimo savininkui D kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimas buvo išduotas po to, kai teismas jau buvo pritaikęs minėtą atėmimo priemonę ir baigėsi terminas, per kurį buvo draudžiama išduoti naują vairuotojo pažymėjimą.

Dėl antrojo klausimo

51 Kadangi pagrindinėje byloje nagrinėjamos aplinkybės įvyko 2006–2007 metais, t. y. dar neįsigaliojus Direktyvos 2006/126 11 straipsnio 4 daliai, nėra reikalo atsakyti į antrąjį klausimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

52 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

Pagal 1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyvos 91/439/EEB dėl vairuotojo pažymėjimų, iš dalies pakeistos 2000 m. rugsėjo 14 d. Komisijos direktyva 2000/56/EB, 1 straipsnio 2 dalį, 5 straipsnio 1 dalies a punktą, 7 straipsnio 1 dalies

b punktą ir 8 straipsnio 2 ir 4 dalis nedraudžiama, kad priimančioji valstybė narė atsisakytų pripažinti kitos valstybės narės išduotą B ir D kategorijų transporto priemonių vairuotojo pažymėjimą galiojančiu, pirma, jeigu šio vairuotojo pažymėjimo savininkui teisė vairuoti B kategorijos transporto priemones buvo išduota pažeidus sąlygą dėl nuolatinės gyvenamosios vietos ir po to, kai jo pirmosios valstybės narės išduotas vairuotojo pažymėjimui šios valstybės narės policijos tarnybų buvo atimtas, tačiau dar neatėmus teisės vairuoti šioje valstybėje narėje teismine tvarka, ir, antra, jeigu šio vairuotojo pažymėjimo savininkui D kategorijos transporto priemonių vairuotojo pažymėjimas buvo išduotas po to, kai minėta priemonė buvo taikyta teismine tvarka ir baigėsi terminas, per kurį buvo draudžiama išduoti naują vairuotojo pažymėjimą.

Parašai.